

nost, aby v zájmu pozdvižením dělnictva tak citelně porušeného veřejného pořádku vůbec s úspěchem zakročilo.

Čís. 598.

Sprostil-li nalézací soud obžalovaného proto, že obžalobce podřadil žalobní čin nesprávné skutkové podstatě, lze proti tomu brojiti pouze z důvodu § 281 čís. 9 a) nikoliv čís. 7 tr. ř.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1921, Kr II 650/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 8. července 1921, pokud jím byl obžalovaný sprostěn z obžaloby pro zločin spoluviny a účastenství na krádeži, po případě pro zločin nedokonaného svádění ke krádeži dle §§ 5, 9, 171, 173, 174 I a), II a), c), 179 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu rozhodl, a uvedl — mimo jiné v

důvodech:

Odsuzujícímu výroku pro zločin podílnictví na krádeži dle § 185, 186 a) tr. zák. není na závadu — jak mylně uvádí rozsudek — že obžaloba naň nezněla, ani naň nebyla dodatečně rozšířena. Předmětem obžaloby jest trestný čin, nikoli právní kvalifikace. Soud má při právním posouzení skutečností žalobních úplnou volnost a může podřaditi skutek pod jiný trestní zákon než obžaloba. I když zněla v tomto případě obžaloba na spoluvinu a účastenství na zločinu krádeže dle § 5 tr. zák., §§ 171, 173 etc. tr. zák., může soud uznati obžalovaného vinným podílnictvím na krádeži dle §§ 185 a 186 a) tr. zák., přihlížeje k okolnostem, které se objevily teprve při hlavním přelíčení, jakmile totožnost skutku žalobního zůstala nezměněna (§§ 262, 267 tr. ř.). Neprávem vytýká stížnost prvnímu soudu zmatečnost dle čís. 7 § 281 tr. ř., protože prý nevyřídil obžaloby, neshledav obžalovaného vinným zločinem dle §§ 185, 186 a) tr. zák., s odůvodněním, že obžaloba na tento čin nezněla. Zmatek dle čís. 7 byl by zde tenkrát, kdyby soud ve svém rozhodnutí pominul mlčením s skutkem, který byl předmětem obžaloby. Toho první soud neučinil, ale ovšem vyřídil obžalobu nesprávně (čí. 9 a) § 281 tr. ř.), sprostiv obžalovaného z obžaloby z důvodu, že žalobce nesprávně čin žalobní subsumoval, ačkoliv správná subsumpce je věcí soudu nalézacího.

Čís. 599.

Pokus zločinu dle § 83 tr. zák. či pouhé přípravné jednání k tomuto zločinu?

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1921, Kr I 783/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního jakožto na-

lézacího soudu v Praze ze dne 6. června 1921, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem nedokonaného veřejného násilí dle §§ 8 a 83 tr. zák. — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Napaden jest toliko bod II. rozsudečného výroku. Zmateční stížnost obžalovaných dovolává se sice číselně důvodů zmatečnosti čís. 9 a 10 § 281 tr. ř., tvrdíc však, že činnost obžalovaných neopodstatňuje skutkové povahy zločinu dle §§ 8 a 83 tr. zák. vůbec, doličuje věcně toliko prvější důvod. Po skutkové stránce zjistil nalézací soud v napadeném směru, že dne 11. prosince 1920 ráno přišel obžalovaný Antonín H. a hlásil správci dvora v K. Aloisu K-ovi, že je stávka, že se nepracuje a že jde na Kladno. Večer téhož dne k 6. hodině vstoupili do kanceláře velkostatku K. stěžovatelé v počtu 7 osob. Mluvčím byl obžalovaný H., který správce jménem závodní rady žádal, by dovolil postavit hlídky ve dvoře, aby se nic nevyvezlo, a nic neztratilo, aby tam byl pořádek, že už to všude jinde provedli, že to chtějí udělati také. Správce K. jim to odpíral a za rozhovoru přišel strážmistr S., kterému na otázku, co se děje, dělníci žádost opakovali, ale on jim řekl, že za pořádek ve dvoře ručí správce a za bezpečnost on, načež dělníci se sebrali a odešli. Po dobu celého jednání stál před kanceláří ve dvoře zástup asi 50 dělníků. V tomto zjištěném ději shledal nalézací soud skutkovou povahu zločinu nedokonaného veřejného násilí dle §§ 8 a 83 tr. zák. Jako již v řízení před první stolicí, namítají obžalovaní i ve zmateční stížnosti, že jednání jejich nepřekročilo hranice beztrestného přípravného jednání. Než nelze se přikloniti k jejich stanovisku, naopak dlužno sdíleti náhled soudu nalézacího. O přípravném jednání může se mluvit jen, pokud zákonem zapovězený úmysl nedošel výrazu v nějaké konkrétní činnosti (§ 11 tr. zák.); projevil-li se však úmysl, vykonati čin, zákonem zakázaný, již na venek jednáním předsevzatým za účelem jeho uskutečnění a také objektivně ke skutečnému vykonání vedoucím, je tu již pokus. Rozlišení pokusu na rozdíl od pouhého jednání přípravného nespočívá ve větším či menším přiblížení se k cíli, zákonem trestním zakázanému, ani v tom, obsahuje-li čin pachatelův více či méně podmínek pro dosažení cíle, nýbrž jen v tom, projevil-li se k dosažení cíle trestného nesoucí se úmysl pachatelův zcela zřetelně v zevním ději pachatelem předsevzatém. Uváží-li se pak, že jednání obžalovaných bylo jedním z četných zjevů revolučního hnutí prosincového, jehož účelem bylo uskutečniti program strany komunistické a v jeho rámci provésti zejména socialisaci podniků průmyslových a zemědělských, že převzetí podniků takových do správy dělnictva bylo právě úkolem závodních rad, jichž jménem obžalovaní vystupovali a usilovali o postavení hlídek, které měly omeziti vlastníka dvora pokud se týče jeho zástupce, správce K-a, ve volném nakládání majetkem, pak dlužno plně přisvědčiti nalézacímu soudu, že v jednání obžalovaných došel na venek ztelného a nepochybného výrazu úmysl jejich, zabráti velkostatek v K., to jest odniti jej jeho majiteli a převésti do správy dělnictva. Tím podnikli obžalovaní vše, co by bylo bývalo způsobitelným, založiti skutkovou podstatu dokonaného zločinu dle § 83 tr. zák., kdyby nebyla přišla v to překážka odjinud, totiž energické vystoupení četnického strážmistra S-e, jenž se dostavil ještě

za rozhovoru mezi správcem K-em a obžalovanými. Činnost obžalovaných vybočila proto již z období beztrestného jednání přípravného. Tvrzení stížnosti, že jednání mezi správcem K-em a obžalovanými bylo již skončeno, když se četník dostavil, ztroskotává o shora uvedené zjištění rozsudku, že četník přišel ještě mezi debátou, a je tím odňata též půda pro uplatňování trestnost vylučujícího důvodu dobrovolného odstoupení od spáchání trestného činu.

Čís. 600.

Jest po případě spolupachatelstvím zločinu dle § 68 tr. zák., nikoliv pouhou spoluvinou na něm (§ 5 tr. zák.), účastnil-li se kdo pozdvižení v místě, rozdílném od místa, kde ku pozdvižení došlo.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1921, Kř II 409/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního jakožto výjimečného soudu v Brně ze dne 12. března 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem pozdvižení ve smyslu §§ 68 a 69 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Proti výroku, odsuzujícímu stěžovatele pro přímé pachatelství zločinu pozdvižení, namítá stížnost s hlediska § 281 čís. 9 a), pokud se týče čís. 10 tr. ř., že o přidání se ku srocenému davu, jak je předpokládá § 68—69 tr. zák., nemůže býti řeči, když stěžovatel vůbec ani k davu se nepřipojil a v O. nebyl; v posláni rozbouřeného lidu do O. lze prý shledati nanejvýše skutkovou podstatu dle § 5, 68 tr. zák., nikoli přímé pachatelství. Tomuto názoru nelze přisvědčiti. Rozsudek postavil se ohledně stěžovatele na stanovisko, že byl ve spojení s dělnickým pozdvižením na Oslavansku a měl úplnou znalost příběhů dne 13. prosince 1920 v Oslavanech se udávších, a že zorganizoval srocení dělnictva na Zastávce, by vyzbrojeno zbraněmi, na pokyn stěžovatelův četnictvu a soukromníkům tamtéž odebranými, táhlo na pomoc soudruhům v Oslavanech za účelem shora naznačeným. Činnost tato na Zastávce nepřichází proto dle rozsudku v úvahu jako činnost samostatná, nýbrž jako součást pozdvižení dělnictva na Oslavansku, v jehož zájmu stěžovatel vědomě byl činným, byť i činnost ta ve svých cílech jevila se činností pomocnou, přece jen nespadá pod hledisko § 5 tr. zák. jako pouhá spoluvina na pozdvižení Oslavanském, nýbrž právem posuzuje ji rozsudek jako spolupachatelství při tomto pozdvižení, poněvadž se stěžovatel, byť i místně oddělen, činně a u vědomém spojení s pořadatelem pozdvižení účastnil za účelem uskutečnění společného cíle, totiž zdolání vojska, přicházejícího do Oslavan k utišení nepokoje. Tím stal se trestně spoluzodpovědným za vše to, co se společným přičiněním v rámci uskutečnění společného zlého úmyslu v Oslavanech událo. Neobyčejným rozsahem prosincového pozdvižení jest též odůvodněno, že činnost spolupachatelů se mohla odehrávat na místech různě